

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς Υγείας, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Θέμα: ΕΠΒ Συμβουλίου της Ευρώπης

Έλεγχω στις ελληνικές φυλακές και τα ψυχιατρεία έχει ανακοινώσει, ότι θα πραγματοποιήσει εντός του επόμενου χρόνου η Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης και Τιμωρίας (ΕΠΒ) του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προγραμματίζει να επισκεφθεί την Ελλάδα και άλλες χώρες, όπως την Κύπρο, το Βέλγιο, την Ουγγαρία, το Μαυροβούνιο, την Πολωνία, το Σαν Μαρίνο, τη Σλοβακία, την Τουρκία και την Ουκρανία, με σκοπό να ελέγξει τις συνθήκες διαβίωσης των ατόμων που στερούνται της ελευθερίας τους ή βρίσκονται σε ψυχιατρικά ιδρύματα. Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση που εξέδωσε, καλούνται όσοι βρίσκονται σε φυλακές ή ψυχιατρεία των κρατών αυτών να ενημερώσουν την Επιτροπή για φαινόμενα κακομεταχείρισης, βασανισμών ή εξευτελιστικής μεταχείρισης.

Η Επιτροπή οργανώνει επισκέψεις σε χώρους κράτησης για να εκτιμήσει την μεταχείριση των ατόμων που στερούνται της ελευθερίας τους. Αυτοί οι χώροι περιλαμβάνουν φυλακές, σωφρονιστικά καταστήματα κράτησης νέων, αστυνομικά τμήματα, κέντρα κράτησης μεταναστών, ψυχιατρικά νοσοκομεία, οίκους κοινωνικής φροντίδας κλπ.

Οι αντιπροσωπείες της ΕΠΒ έχουν το δικαίωμα της απεριόριστης πρόσβασης στους χώρους κράτησης, το δικαίωμα να κινούνται μέσα σ' αυτούς τους χώρους χωρίς περιορισμό, καθώς και να συνομιλούν με άτομα που στερούνται της ελευθερίας τους κατ' ιδίαν και να επικοινωνούν ελεύθερα με οποιονδήποτε μπορεί να παρέχει σχετικές πληροφορίες.

Από το 1993 και μέχρι πέρυσι, η Επιτροπή είχε πραγματοποιήσει δέκα επισκέψεις στη χώρα μας. Τον Ιανουάριο του 2010, σύμφωνα με ανακοίνωσή της, «η Επιτροπή είχε υψηλού επιπέδου συνομιλίες με τις αρμόδιες ελληνικές αρχές προκειμένου να τους τονίσει την κατεπείγουσα ανάγκη δρομολόγησης ουσιαστικού διαλόγου με την Επιτροπή και ανάληψης ενεργειών για να βελτιωθούν οι συνθήκες στις οποίες κρατούνται παράνομοι μετανάστες και τρόφιμοι φυλακών». Τα ευρήματα της Επιτροπής, κατά τη διάρκεια της τελευταίας επίσκεψής της, τον Ιανουάριο του 2011, υπήρξαν ιδιαίτερα αρνητικά. Σε Δημόσια δήλωσή της την οποία εξέδωσε το Μάρτιο του ίδιου έτους για την Ελλάδα και όσον αφορά την κατάσταση στα σωφρονιστικά ιδρύματα, η Επιτροπή έκανε λόγο για σταθερή επιδείνωση των συνθηκών διαβίωσης και της μεταχείρισης των κρατουμένων στις φυλακές κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας. «Η Επιτροπή εντόπισε αριθμό ουσιαστικών διαρθρωτικών ζητημάτων εξαιτίας των οποίων υπονομεύονται οι προσπάθειες θεραπείας της κατάστασης. Μεταξύ αυτών, η έλλειψη στρατηγικού σχεδίου για τη διοίκηση του συστήματος των φυλακών, οι οποίες αποτελούν πολύπλοκα ιδρύματα, η έλλειψη αποτελεσματικού συστήματος εκθέσεων και εποπτείας και η ανεπαρκής διοίκηση του προσωπικού. Στις εκθέσεις της η CPT έχει τονίσει την ακατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή, την απουσία δραστηριοτήτων των κρατουμένων και την ανεπαρκή υγειονομική περίθαλψη. Η Επιτροπή διαπίστωσε, ότι λόγω της ανεπαρκέστατης στελέχωσης των φυλακών, ο έλεγχος στους κοιτώνες ορισμένων φυλακών που επισκέφθηκε έχει στην πράξη αφεθεί σταδιακά στα χέρια ομάδων ισχυρών κρατουμένων. Τα προβλήματα αυτά επιτείνονται λόγω του σοβαρού συνωπισμού στις περισσότερες ελληνικές φυλακές».

«Οι ελληνικές αρχές οφείλουν επιτέλους να αναγνωρίσουν ότι το σωφρονιστικό σύστημα, όπως λειτουργεί σήμερα, δεν είναι σε θέση να παράσχει ασφάλεια και προστασία στους κρατούμενους. Οι συζητήσεις με τις αρμόδιες κεντρικές αρχές στην Αθήνα ανέδειξαν την έλλειψη κατανόησης εκ μέρους τους της πραγματικής κατάστασης στα σωφρονιστικά καταστήματα της χώρας».

«Με τα ευρήματα της επίσκεψης του 2011 επιβεβαιώνεται, ότι το ευνομούμενο σωφρονιστικό σύστημα, στο οποίο θεωρητικά αποβλέπει ο νόμος, έχει δώσει τη θέση του στην πρακτική της απλής «αποθήκευσης κρατουμένων». Καμία ενέργεια δεν έχει γίνει στην κατεύθυνση της συμμόρφωσης με τις επανειλημμένες συστάσεις της CPT για τη βελτίωση της κατάστασης στις εγκαταστάσεις που επισκέφθηκε το κλιμάκιο και δη όσον αφορά τις συνθήκες διαβίωσης, τη στελέχωση, τις δραστηριότητες των κρατουμένων και συγκεκριμένες

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ
ΣΤ' Αντιπρόεδρος Βουλής των Ελλήνων

πτυχές της υγειονομικής περίθαλψης, για να μην αναφέρουμε τα φαινόμενα βίας μεταξύ κρατουμένων. Οι συνθήκες είναι ιδιαιτέρως ανησυχητικές στην Άμφισσα, στις ανδρικές φυλακές Κορυδαλλού και στις γυναικείες φυλακές Κορυδαλλού. Ακόμη και σε μια νέα φυλακή, όπως αυτή του Δομοκού, διαπιστώθηκαν πολλά από τα προαναφερθέντα προβλήματα».

Εικόνες ανθρωπιστικής κρίσης παρουσιάζουν τα περισσότερα από τα καταστήματα κράτησης της χώρας. Η εδώ και πολύ καιρό επιβαρυσμένη κατάσταση στις φυλακές επιδεινώνεται δραματικά. Ο υπερπληθυσμός έχει αναδειχθεί το κυρίαρχο πρόβλημα, και το οποίο επιτείνεται συνεχώς και λόγω των χιλιάδων παράνομων μεταναστών που αποτελούν ένα μεγάλο ποσοστό των κρατουμένων. Εξίσου τραγική είναι η κατάσταση που επικρατεί στα δημόσια ψυχιατρικά ιδρύματα και τα οποία βρίσκονται υπό διάλυση. Το οικονομικό πρόβλημα έχει ρίξει βαριά τη σκιά του παντού. Οι κοινωνικές επιπτώσεις της κρίσης αγνοούνται από την πολιτεία. Η οικονομική ισοπεδωτική λογική κυριαρχεί σε ό,τι αφορά το κράτος πρόνοιας. Ο πολιτισμός μιας χώρας κρίνεται από το πώς αντιμετωπίζουμε τους ανήμπορους και αδύναμους της κοινωνίας και που στις μέρες μας υφίστανται τη σκληρότερη πλευρά της κρίσης.

Σύμφωνα με τη δημόσια δήλωσή της, σκοπός της Επιτροπής είναι να κινητοποιήσει και να συνδράμει τις ελληνικές αρχές ώστε να αναλάβουν αποφασιστική δράση και να βελτιώσουν τη μεταχείριση των προσώπων που έχουν στερηθεί την ελευθερία τους στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αξίες τις οποίες έχει προσυπογράψει η Ελλάδα ως κράτος μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

Ποιες ενέργειες προτίθεται να αναλάβει το υπουργείο αναφορικά με την επικείμενη επίσκεψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής;

Αθήνα, 29 Νοεμβρίου 2012

Η Ερωτώσα Βουλευτής

Μαρία Κόλλια Τσαρουχά
ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων
Βουλευτής Ν. Σερρών